

К у л ь т у р а

К и ї в с ь к о ї

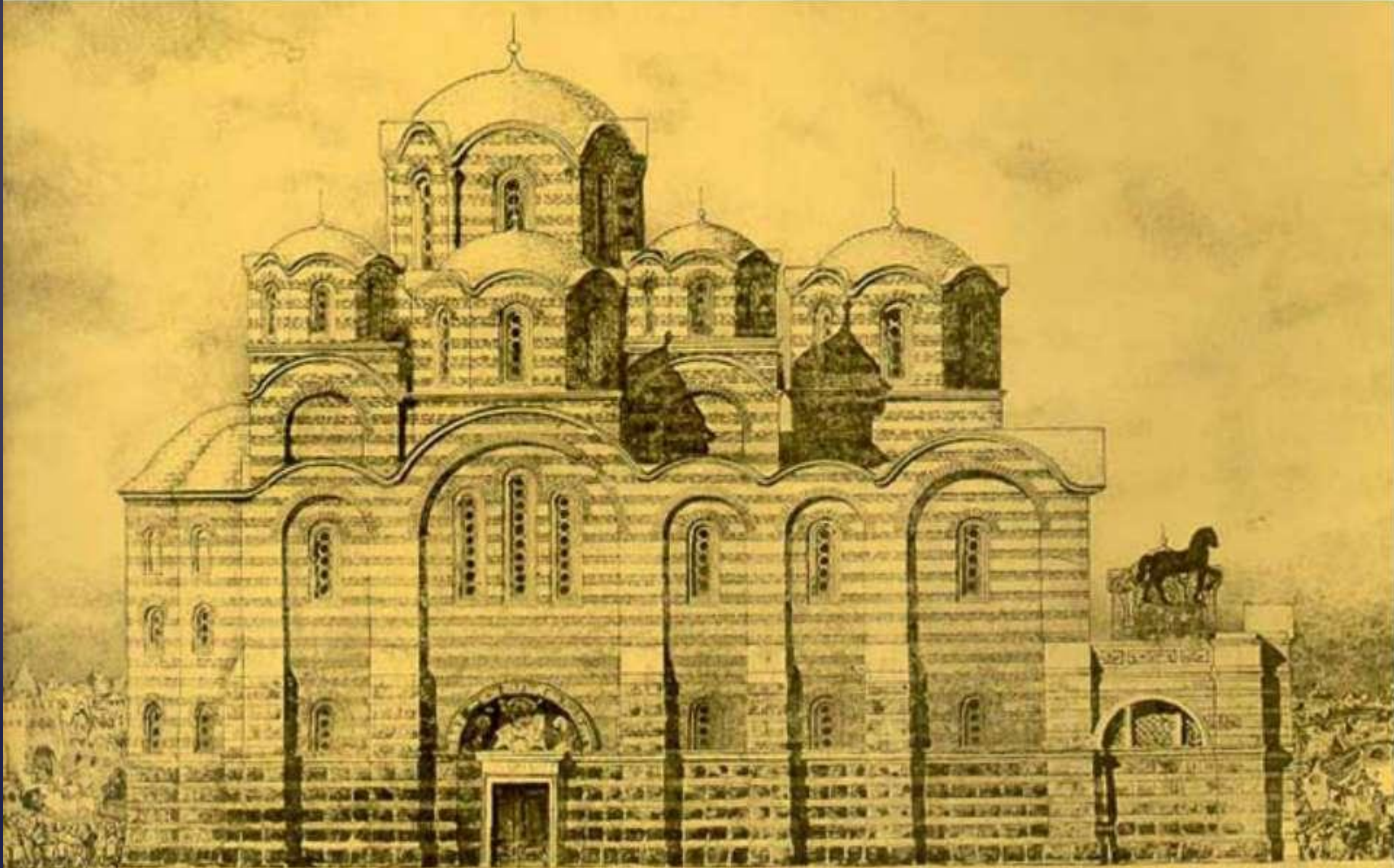
Р у с і (с е м і н а р №7)

Культура цього періоду досягла високого рівня, що пояснюється значними здобутками попередніх етапів розвитку східних слов'ян, розквітом Київської держави та творчим засвоєнням досягнень Візантії та Західної Європи

До моменту прийняття християнства русичі вже були знайомі з десятичною системою рахунку від одного до десяти тисяч, дробами. До XII ст. рахунок розширився до 10 000 000. Ботаніка обмежувалася вивченням лікарських трав. Досить поширеними були знання про тваринний світ, оскільки полювання мало суттєве значення і русичі добре знали звички тварин та птахів. Уже в XII ст. згадується лісопильна рама, яка діяла енергією води водоспаду.

Прийняття християнства. У 988 р. Володимир провадить хрещення населення всієї Русі. У Києві він збудував кам'яну церкву на честь св. Богородиці, яка отримала назву Десятинної (989-996).

Десятинна церква

Велику роль у підвищенні культурного рівня населення відіграли монастирі, де велося літописання, створювалися бібліотеки, школи, малювалися ікони. Першим і найбільшим був Києво-Печерський. Заснований у 1051 році монахами Антонієм і Феодосієм. У ньому працювали Нестор-літописець, чернець-живописець Алімпій, чернець-лікар Агапіт.

Києво-Печерський монастир

Величезне значення для розвитку культури мала поява писемності. Слов'янську азбуку створили близько 863 р. болгарські просвітителі Кирило та Мефодій (кирилиця, яка лежить в основі сучасних українського та російського алфавітів)

А

аз

Г

глаголь

Ж

живёте

Б

бѹки

Д

добро

З

зело

В

вѣди

Є

есть

З

земля

И

и

Н

нже

К

како

Л

люди

М

мыслёте

Н

наш

О

он

П

покой

Р

рцы

С

слово

Т

твёрдо

Оу

ук

Ф

ферт

Х

хер

W

омѣга

Ц

цы

У

червь

Ш

ша

Щ

ща

Ъ

ер

Ы

еры

Ь

ерь

Ѣ

ятъ

Ю

ю

Ѧ

(н)я

ІЄ

(и)е

А

юс малый

Ж

юс большой

Ѧ

юс малый

Ѧ

юс большой

Ѣ

кци

Ѣ

пси

Ѣ

фига

Ѣ

нжица

1037 року при Софійському соборі відкрили школу нового типу, де, крім грамоти, вивчали грецьку і латинську мови, основи філософії і медицини. Відомим лікарем у Києві був Агапіт, який умів робити хірургічні операції.

Існував і дружинний епос, який знайшов своє відображення в билинах. Найпопулярнішими героями билин були князь Володимир «Красне Сонечко», Ілля Муромець, Добриня Нікітич, Альоша Попович, Микула Селянинович.

Видатним письменником свого часу був великий князь Володимир Мономах, який написав «Повчання дітям». Цей твір є автобіографією князя і разом з тим викладом його політичних та філософсько-етичних поглядів. Володимир вважав, що князь сам повинен входити до всіх галузей управління, не кривдити людей, зберігати мир, єдність Руської держави, зміцнювати великокнязівську владу.

Найвидатнішим поетичним твором княжої доби є «Слово о полку Ігоревім» (1185-1187 рр.). У ньому з великою художньою силою викладено історію походу 1185 року новгород-сіверського князя Ігоря Святославовича проти половців, який закінчився поразкою і полонем князя. Головна ідея твору — заклик до єдності князів у боротьбі з іноземними ворогами.

Визначними пам'ятками оригінальної давньоруської літератури є літописи, тобто історичні твори про події, подані в хронологічному порядку за роками. У Києві був укладений перший давньоруський літописний звід 1037-1039 рр.

Найвідомішим є літопис «Повість врем'яних літ» (1113 р.), складений у Києво-Печерському монастирі ченцем Нестором (1056-1114 рр.), в якому виклад відноситься до 1110 року.

«Повість» є загальноруським літописом, що відбиває минуле східних слов'ян на всій території їх розселення. Історія Русі розглядається в контексті світової історії. Основна ідея Нестора — ідея єдності Руської землі, а символом об'єднання є князівська династія Рюриковичів. Завдяки глибоким філософським роздумам та концептуальним підходам, високим художнім якостям, «Повість временних літ» стала вершиною літератури Київської Русі

Серед пам'яток архітектури слід відзначити Золоті ворота і Софійський собор, який став перлиною давньоруського мистецтва. Шедеврами світового значення є мозаїки собору.

Таким чином, культура
Київської Русі мала значні
досягнення, які увійшли до
скарбниці світової цивілізації.